

Biztosítás jégkár ellen.

MAGYAR-FRANCZIA BIZTOSÍTÓ RÉSZVÉNY-TÁRSASÁG
 Budapest. Igazgatósági helyiség: IV. ker. városházter 1.

Befizetett alaptöke **frt 4,000.000.— aranyban.**
 Tartalék alapok **frt 4,490.160.79**

A gazdaközönség figyelmébe ajánljuk a rendkívül előnyös **mezőgazdasági általányszéki biztosítást** nemkülönben a **jégbiztosítást**, melynél **csak a társaság által alkalmazott különösen kedvező feltételek (50% feltételes díj- engedmény, 8 évi biztosítással egy ingyen év stb.)** nyújtanak.

Kisorsolással egybekötött életbiztosítás.

LATZKOVITS A.
 Budapest, Váci utca 22. sz.

FÉRFI-INGEK
specialis készítője
 ajánlja különlegességeit

URI DIVATÁRUK
 és **FEHÉRNEMÜEK**
 feltűnő olcsó árakon.

A Franklin-Társulat kiadásában Budapestben megjelent s minden könyvtárban kapható.

BENICZKYNÉ BAJZA LENKE.
 NEM ISMEREM A MŰT TÖRTÉNETÉT
 REGÉNY
 Ára füzve 1 frt 20 kr.

BENICZKY-BAJZA LENKE.
MÁRTHA
 REGÉNY
 Ára füzve 1 frt 20 kr.

MELYIK ERŐSEBB?
 EREDETI REGÉNY
 Irta: **Uj. ÁBRÁNYI KORNÉL**
 Ára füzve 2 frt.

BARTÓK LAJOS.
KÁRPÁTI EMLÉKEK.
 KÖLTEMÉNYEK
 Spanyi B. eredeti rajzaival
 Ára füzve 2 frt.

GYULAI PÁL
KÖLTEMÉNYEI
 Második bőv. kiadás
 A KÖLTŐ ARCZKÉPÉVEL
 Ára füzve 4 frt, díszk. 5 frt.

A MŰVÉSZETEK TÖRTÉNETE
 A LEGRÉGIBB IDŐKTŐL NAPJAINKIG.

IRTA **PASTEINER GYULA,**
 Ára füzve 6 forint osztr. ért. 352 ábra a szövegben. Fálbörbe díszesen kötve 8 frt o. á.

TARTALOM: Előszó. — Bevezetés. — Első rész: Az építés története. Az ó kor keleti népeinek építése. — A kisázsiai pelag és etrusk építés. — A görög építés. — A római építés. — Az ó keresztény építés. — A byzanci építés. — Az új perza és moamedán építés. — A román építés. — A császárs építés. — A renaissance építés. — Az építés a XVII. és XVIII. században. — Az építés a XIX. században. — Második rész: A szobrászat története. Az ó kori keleti népek szobrászata. — Az ó görög és etrusk szobrászat. — A görög római szobrászat. — Az ó keresztény szobrászat. — A szobrászat a román és császárs építés idejében. — A renaissance szobrászat. — A barokk és a tanult klasszikai ízlésű szobrászat. — A szobrászat a XIX. században. — Harmadik rész: A képrás története. A képrás az ó kor keleti népeknél. — A görög-római képrás. — Az ó keresztény képrás: A katakombák falképei. — A római és ravennai mozaik képek. — A képrás Byzancban. — Képes kéziratok. — A képrás a román és császárs építés idejében: Mozaikképek. — Képes kéziratok. — Úveg képek. — Falképek és függőképek. — A renaissance képrás a XV. században: Németalföld. — Olaszország. — Németország. — Fannet és rézmetszet. — A renaissance képrás a XVI. században: Olaszország. — Németország. — Németalföld. — A képrás a XVII. és XVIII. században: Flandria és Hollandia. — Olasz. Spanyol- és Franciaország. — Német. Angol- és Magyarország. — A képrás a XIX. században. — Mutatók. Irodalom. — Abrák. — A művészek nevei — Hely- és tárgymutató.

A vidéki szálloda- s fürdő-vendéglős urak különös figyelmébe ajánlom hirdelményemet.

GÉCZY FERENCZ
 első budapesti 2039
 élő és tisztított baromfi-, tojás- és vadász-árú csarnoka
 Budapest, IV., Duna-utca 10. sz.
 az „arany fácskához”

ajánl az evadra szép idei fiatal kacsát, libát, poulardokat, vadbó: őzet, siket- és nyír-fajd-kakásokat és egyéb szíson-vadát, naponta friss ludmáj, idei libaszir üzletben kapható legújabbasabb ár mellett. — Tojás (friss) átnézett jótállás mellett.

A vásárló közönség kedelmére piac-elárúsító állványokat állítottam fel a **IV. kerületben: Deák Ferencz-tér és a VII. kerületben: Hunyady-tér.** Vidéki megrendelések utánvétel mellett pontosan eszközölköttek.

A BÜNTETTEKRŐL ÉS VÉTSÉGEKRŐL
 SZÓLÓ
MAGYAR BÜNTETŐ-TÖRVÉNY
 (1878. V. T. CZ.)
MAGYARÁZATA
 IRTA **Dr. SCHNIERER ALADÁR**
 EGYETEMI TANÁR

Atdolgozott s a judicatura tekintetbevételével bővített második kiadás.

Ára füzve 5 forint.

Egy beteg- és gyermek-szobából

BITTNER-féle Conifera-Sprit.
 Kapható a gyógyszerárakban, azonban világszerte Bittner-féle Conifera-Sprit és Bittner-féle szabadék. porlasztó kérendő

Bittner's
 Kifejlesztett
 Bittner-féle fenyőtű-fürdőkvivonat

természetes, erősítő, fenyőtű-fürdő rögtöni készítése. Különösen ajánlható mell- és tüdő-betegeknek, valamint közhvényesek és ideg-betegeknek. Egy üveggel 40 kr. 12 üveggel 4 frt o. á. NE. Egy nagy kádra elegendes egy üveggel, egy ülé-kádra fel üveggel. 2014 Fő letét:

Bittner Gyula gyógyszerészmű Reichensauzen, Alsó-Ausztria; **BUDAPESTEN: Török József gyógyszerész, király-utca 12.**

2222 Valódi tiroli női és férfi darócposztó gyári raktára **GREIL FERENCZ-nél** Innsbruckban.

Minták ingyen és bérmentve. — Szállítás pontosan és utánvétel mellett.

A Franklin-Társulat kiadásában Budapestben megjelent s minden könyvtárban kapható — az osztr. tartom. számára Szellinszki György cs. kir. egyet. könyvtárban Bécsben, I., Stefansplatz Nr. 6.

ANGOL ÉS MAGYAR BESZÉLGETÉSEK
 KEZIKÖNYVE
 IRTA **BIZONFY FERENCZ**
 Ára füzve 1 frt 20 kr.
 Vászomban kötve 1 frt 60 krajczár.

GÖRÖG-RÓMAI MYTHOLOGIA
 ÖSSZEÁLLÍTOTTA **CSIKY GERGELY.**
 (A szöveg közé nyomott képekkel.)
 Ára füzve 1 frt 20 kr.

23-İK SZÁM. 1885. BUDAPEST, JUNIUS 7. XXXII. ÉVFOLYAM

Elfőltetett feltételek: VASÁRNAPI UJSÁG és egész évre 12 frt POLITIKAI UJDONSÁGOK együtt: félévre ... 6 • Csupán a VASÁRNAPI UJSÁG: egész évre 8 frt félévre ... 4 • Csupán a POLITIKAI UJDONSÁGOK: egész évre 6 frt félévre ... 3 • Külföldi előzetesekhez a postaiag meghatározott vitéldi is csatolandó.

AZ AKADEMIA UJ ELNÖKE.

ÖTVEN éve már, hogy a magyar tudományos társaság fönnáll, s ez ötven év épen a magyar szellemi élet merészebb föllendülésének ideje. Nem akarjuk azt állítani, hogy e föllendülésnek legfőbb, vagy épen tán egyedüli tényezője a m. t. akadémia volt; de tény, hogy ez intézetünk fönnállása óta mindig élén állott a magyar közművelődésnek, s lelkiismeretesen igyekezett előhaladásában támogatni.

És volt korszak a magyar nemzet újabb életében, a midőn a magyar t. akadémia azt a szolgálatot tevő a nemzeti törekvéseknek, mint a Vesta-templom Rómában, melyben menedéket talált a halálra keresett üldözött s ott az örök-tűzű oltár bűvkörében biztosnak érezhette magát üldözötől. Volt idő, a mikor a hatalom erőszakkal nyomta el a nemzeti szellem minden nyilvánulását egybeült: a tudomány csarnokának küszöbén túl azonban nem vihete szuronyait a nélkül, hogy ki ne hívja maga ellen a civilizált világ fölháborodását s bár megkísérlé a támadást, de kudarcot vallott az akadémia szívósságában. Az akadémia megnyitott s e megnyitás volt a nemzet irányában tett engedményeknek legelseje.

Ez időben a m. t. akadémia nem csupán kulturális misszióval bíró intézet vala, hanem egy oly testület, melynek tüzhelyénél a nemzet üldözött géniusza oltalmat keresett és talált. Mint valamennyire mégis szabadnak maradt intézet, szorgosan ápolá hatáskörében azt a szellemet, mely később a föltámadást lehetővé tevő.

Nálunk tehát az akadémianak sokkal nagyobb jelentősége volt, mint más nemzeteknél a hason természetű és hason célu intézeteknek általában véve lenni szokott. Széchenyi, a ki megalkotá, még Döblingből is elküldé bele koronkint szellemet, hogy a társulatot e nehéz időben fokozottabb jelentőségű föladataira emlékeztesse s minden egyes fontos mozzanat a tudomány világában, alkalmai vétetett remény-nyel táplálni a nemzetet, az önézet emelésével ellensúlyozni csüggedését s terjeszteni benne a hitet, hogy ernyedetlen munkával és tanulással létét biztosítani még ily szomorú körülmények közt sem lehetetlen.

Később, a mint a nemzet vissza kezdé nyerni lelke rugékonyságát, vissza a közélet tevékenységének szerveit, az akadémia is, mint most már a nemzeti életnek nem egyedüli vagy csaknem egyedüli szabad organuma, mind in-

kább visszaadott tulajdonképi föladatának, s nem annyira a közéletre való hatást tekinté föladatának, hanem saját belső megszilárdulásán is buzgón munkálva, ápolta és fejleszteni igyekezett a tudományokat.

De az akadémia gr. Desseffy Emil, b. Eötvös József, Csengery Antal, gr. Lónyay Menyhért elnöksége alatt is megőrizé azt a rokonszenvet, melynek megalapítását köszönheté s a nemzet jól emlékeztében tartá tekintélyben első e kulturintézetének a nehéz időben teljesített nemzeti küldetését. Hisz mint a mivelődés központjának ezután is nemzeti föladatot kellett teljesítenie, nem csak a tudományok mivelése által, hanem

a nemzet szellemi életével való eleven érintkezése által is, s gondolnia arra, hogy a tudományosság általános természetének megőrizze nemzeti jellegét.

Az említett férfiak buzgó munkásságának nagy érdeme van az akadémia jelentőségének magas színvonalán megtartása körül. Az első kettőnek kivált szellemi, az utóbbinak inkább anyagi irányban.

Gróf Lónyay Menyhért gyakorlati esze belátta azt, hogy a ki sziklakat akar mozgatni, magának is szilárd talapon kell állani s föladatává tevő az akadémia vagyoni állásának rendezését és biztosítását. E föladat teljesen

szorgosan ápolá hatáskörében azt a szellemet, mely később a föltámadást lehetővé tevő.

TREFORT ÁGOSTON.
 Ellinger fényképe után.

van kirakva, meg-megfujják kürtjeiket a tetovált homloku gyászszórnokok.

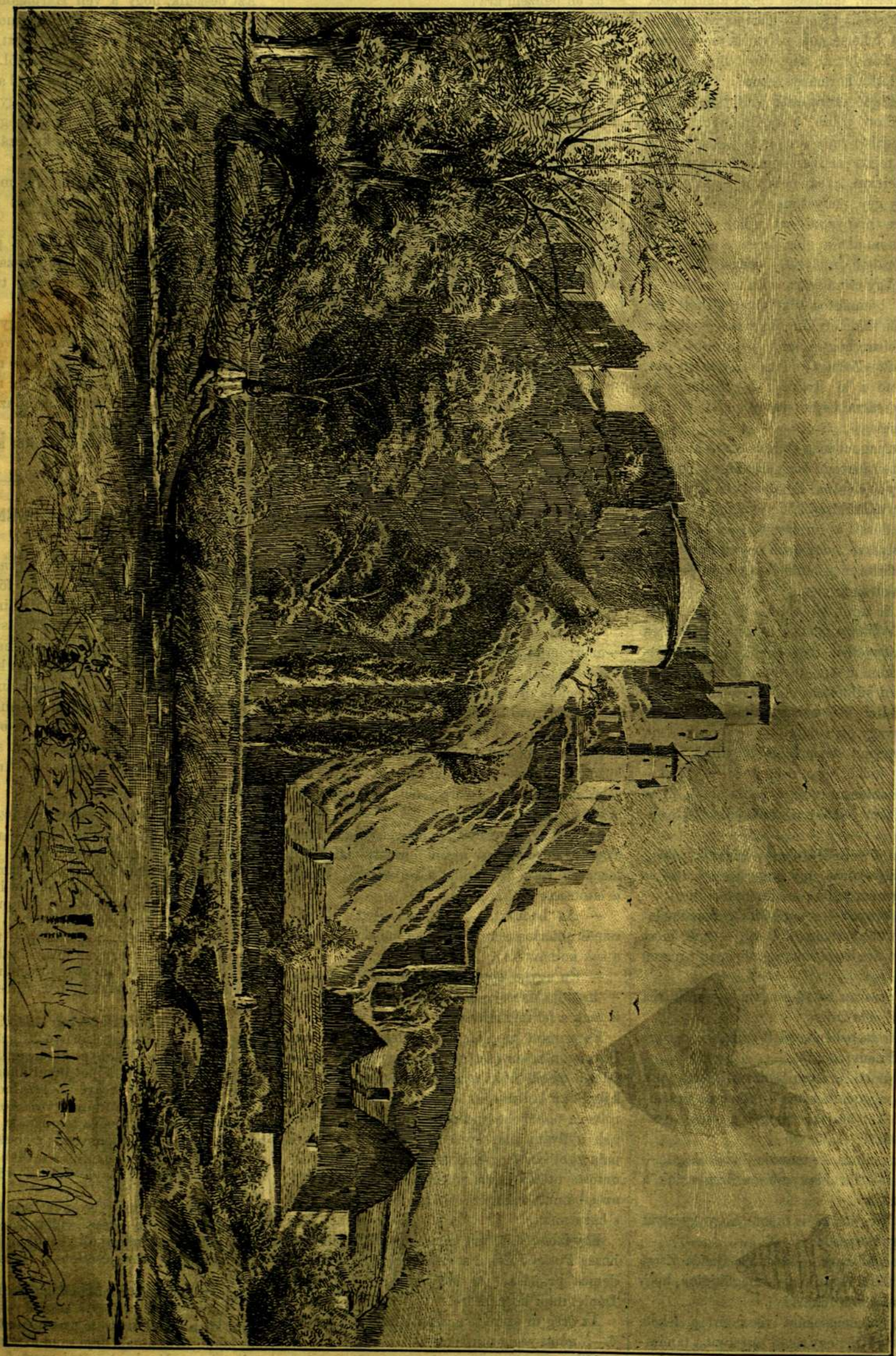
(Időről-időre egy-egy fegyveres kar hirtelen fölemelkedik; az áldozatra szánt fogoly védekezni próbál, de mielőtt magát védhetné, a fölémelt bárd lecsap s egy koponya menten porba

Jaja utóvégre is egy idomtalan nagy tököt vágjt ki hamvederré s haza vivén, letette azt a hodály melletti hatalmas «supucaia»-fa (Lécythis ollaria) alá.

Azután betette fiát e koporsóba ülőhelyzetben; összeillesztette s melléhez szorította, oda

dudáját; mert a halállal csak az élet fegyvereivel lehet megküzdeni. A gerliczék látva, hogy az apa oly búsan, oly szomorúan siratja fiát, részvéttel nyögdecseltek fölőtte a palma-fákon.

JIRENOSÉN VAHA. — H. MERNYANSZKY LÁSZLÓ HERBERTI RAZZA.

hull. Erre a szomszédok lakói éktelenül ordítva fölmennek a hegyre sírhelyet keresni, mely körül, mikor a temetés már megtörtént, fályákat égetnek el, hogy onnan a rossz szellemeket elriaszassák.)

tette a nyakába fogakból fűzött nyakláncát s fejére piros fejdíszét. A lábai köré egy csomó döglött vadgalambot rakott, meg egy rakás cauan nevű halat, melyek elijeszítik a férgek s elűzik a csörgőkigyókat. Oda rakta továbbá a kedves halott mellé annak nyilait, baltáját és

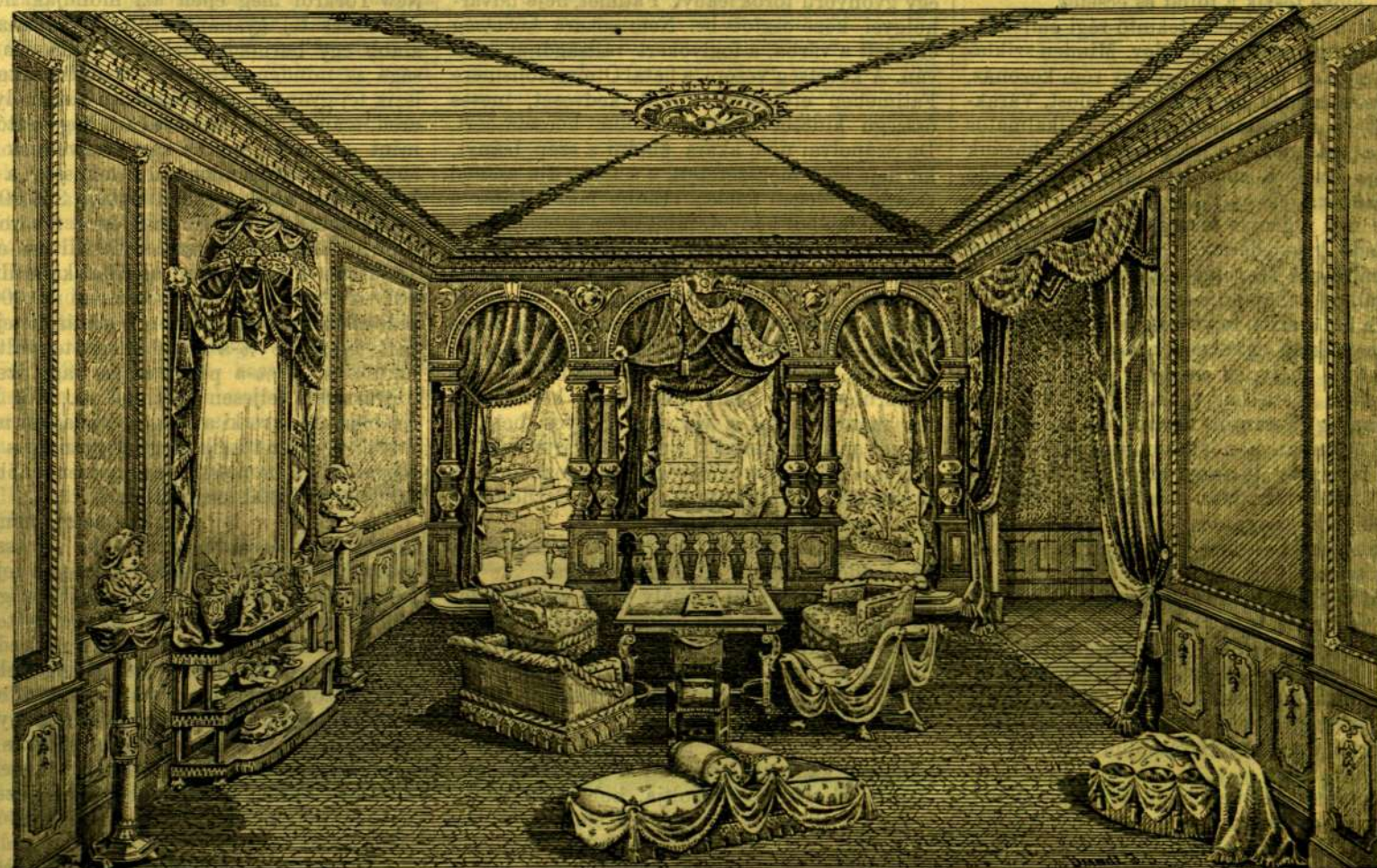
A temetés után a főnök lejött a hegyről; de hajnalonként meg-meglátogatta fia sírját, melyet ezernyi könyező fa s döngieselő bogarak vettek körül. Egyszer, a mint ismét meglátogatta a tökkoporsót, megütözve vette észre, hogy abból óriás halak bujnak ki. Rémulten

AZ ORSZÁGOS KIÁLLITÁS RÓL.

A FŐVÁROS PAVILLONJA.

Kozmata fényképe után rajz. Biczó Géza.

EGY SZOBA AZ IPARCSARNOKBAN, KRAMER SAMU BUTORAIVAL.

rejtélyes színezet, a mi a nőknek — fájdalom — mindig imponál.

Elég az hozzá! — hála istennek, csakhogy megszabadult tőle! Szabadabban lélekztem — s gondolhatott saját teendőire. Anikót is meg kellett látogatnia, hogy vigasztalja s megnyugtassa, hogy hű szolgálja leányát nem fogja elhagyni s inségre jutni nem engedi. De első volt mégis Mabelt látnia, hogy föltötte az éjt s magához jött-e tegnapi ijedelméből? Azért először is a paplak felé vette útját — a hol a konyhában Pengold urat találta sörös kancsója mellett.

— Ahá! hát megjöttünk a találkozóró! — köszöntötte őt a lelkész. — S a négyzest-közti szerelmeskedés után itt vagyunk tisztességes látogatásra!

Feri nem értette a lelkész czélzását, de sokkal inkább el volt foglalva saját gondolataival, mintsem hosszan törte volna rajta a fejét.

— Quickset elment.
— Remélem a po . . . . ., vagy valami oly helyre, a honnan egyhamar nem jó vissza. Örülök rajta. Soha se tetszett nekem ez a ficzkó! Nem igaz ember, meglássa uram-öcsém. Előbb-utóbb kislát valamit gázság. De csakhogy elment. Menjen frissen Mabelhez s beszéljen vele. Véglegesen meg kell állapítani a határidőt.

kiváncsiságból származót, — a mivel szerelme- met megbizonyíthassam. Mert lássa, én nem sürgetem kegyedet! nem is szolgálatom fejében, mint egy jutalmul, kívánom megnyerni! Oh nem, csak be akarom bizonyítani —

Oly komolyan s annyi bensőséggel beszélt, hogy lehetetlen volt kételkedni őszinteségében, vagy félreismerni. . . Mabelnek, Quickset kapitányvaló utolsó találkozásánál fogva, épen kapóra jött e megújított ajánlat, de úgy érezte, hogy nem szabad játszania e szerelemmel, mely komolyabb mint hitte, — s valami olyanra kell azt felhasználnia, a mi igazán s mindenkéül föltözteti szívén fekszik.

— Igazán? Nem csalódik magában? kérhetek akármit?

— Akármit.
— Valami rosszat is?
— Rosszat ön nem fog kívánni.
— Félek kimondani, mit kívánok.
— Fél? velem szemben? Kívánjon bátran.
— Ön nem ismer engem.
— Azt hiszem, igen.
— Hogy ismerne, holott magam sem ismerem magamat. Hallgasson rám. Tudja ön: ki vagyok? Magam sem tudom. Talált gyermek vagyok, a tengerből fogtak ki. Mabelnek hinak, azt tudom, emlékszem — anyám is így szólított.

nem találom meg, nem jövök vissza, mert holtomig fogom keresni.

(— Homokból font kötél, csakugyan! — gondolta magában Mabel. S ha sikerül? mit fogok akkor tenni? De távoznia kell, most ez az első!)

S valóban, — ámbár tizenhat évig megtudott lenni a nélkül, hogy kérdezze, ki volt apja, anyja, — igazán ohajtotta tudni s nem csak eszközül használta arra ez ürügyet, hogy a terhére való kérését eltávolítsa magától. Nem hiába, hogy a tenger leánya volt, Mabel tele volt ellenmondásokkal. Lelkében voltak áramlatok, melyek a legbátrabb, legerősebb szót is örvénybe tudták volna sodorni; — s voltak csöndes, mozdulatlan, majdnem henye pontok, melyek még a legkisebb ellentétlásra vagy cselekvésre sem lettek volna képesek. De hát kiben nincsenek, többé kevésbé, ellenmondások; itéljen mindenki csak magáról, de mást nem maga szerint ítéljen meg.

Carew squire emelt föl s felmagasztosult lélekkel hagyta el Mabelt s a paplakot. Megtalálta tehát a hozzá s szerelméhez illő feladatot: most már benézhetett a halottas házhoz is, szegény Anikóhoz. Igaz, hogy a szegény leány apját veszítette el — s mily borzasztó módon! — de ha Openshaw Mabelnek a kis-

1. Sapka fölvétele gyors futam közben. — 2. Palmer ezredes, a 19-ik bengál lovas ezred parancsnoka. — 3. Nyergen állva. — 4. A nyeregről leestve fejjel lefelé. — 5. Egyik lóról a másikra csuszni.

INDIAI LOVAS KATONÁK MULATSÁGAI SZUAKIN MELLETT.

— Derrick felől is akarnék beszélni önnel.
— A temetésről? Jó. Azt elvágom. Nem hivunk rá rendőroket. Ha gyilkosság volt, úgy is kislát; ha nem sül ki, nem volt gyilkosság.
— De gyilkosság.

— Azt majd meglátjuk. Csak menjen Mabelhez; a többi bizza rám, én vagyok a békebíró a faluban, az én dolgom.

Carew Feri át kezdte látni, hogy Pengold ur, — miért miért nem, — el akarja simítani az esetet. Ő pedig épen azt nem akarta. Szerencsére számíthatott a Davis segélyére, az is rajta van, hogy kislüssék a gyilkost. A lelkészszel azért nem is vitakozott tovább; megfogadta szavát s Mabelhez ment.

Eat egészen megnyugodva találta.

— Azt jöttem megtudni, hogy érzi magát? Meg nem tudom bocsátni magamnak, hogy az erdőbe vittem s akaratlan tanújává tettem e borzasztó esetnek. De nem akarok arról beszélni, csak megbánásomat akartam kifejezni.

— Meg van bocsátna. Megnyugtattja ez?
— Köszönöm. Megnyugtatt. — Oh Mabel!
— Carew ur?
— Emlékszik tegnapi szavaimra?
— Melyikre?
— A melylyel kértem, kívánjon tölem valami nagyot, — nem olyan leányi szeszélyből, vagy

Talán Openshawnak is, de már ebben nem vagyok oly bizonyos: anyámnak ez ál-, vagy föl-vett neve is lehetett. Minden a mit tudok, hogy a hajót, melyről egyedül én menekültem, «Jó szerencsének» hitták. Honnan jött, azt nem tudom.

— Pengold ur sem tud többet?
— Nem tudom. Talán nem, talán igen.
— Megkérdelem tőle.
— Hiába. Nem fog többet mondani. S pedig, úgy-e, Carew ur, habár a tengerből fogtak ki, én is szülőktől származtam, mint más! No's: tudni akarom, ki volt apám, anyám?

Carew Feri egy percig gondolkodott. Nem akart meggondolatlanul tenni ígérést. S mégis, mielőtt igazában el- és végig gondolhatta volna, így szólt:
— Meg fogja tudni.
— És ha e miatt távoznia kellene, messze?
— Távozni fogok. Inkább legyek öntől távol, nélkülözzen arca tekintetét, még szavai hangját is, ha ez által közelebb juthatok szívéhez, mint mindig mellette legyek s szívétől mégis távol. A feladat nagyságától nem ijedek meg; mások is kerestek már elvesztett nyomokat; némelyek megtalálták, némelyek nem; de úgy még senki sem keresett, mint én fogok keresni. Keresni fogom, a mig megtalálom. Ha

ujja fájt volna is, az is nagyobb dolog lenne, mint az egész világ minden többi fájdalma!

(Folyt. köv.)

SZUAKIN MELLETT.

Hónapokig szünetelni fog minden valószínűség szerint a harezi láрма Szudán oly sokat emlegetett sivatagjain. Az angolok télenségen kívül megátolja ezt a nagy forrás, mely jelenleg e vidéken uralkodik. A hadi hajókat már általában kórházakká alakították, hova különösen az időjárás gyors fordulatai alkalmával tömegesen viszik be még az oly katonákat is, kik Anglia egyik vagy másik tropikus éghajlat alatt fekvő gyarmatában évekig tartózkodtak. Az embereket azonban természetesen nem hagyja el a humor, melyre, a nagy forráság miatt különben is téltenségre levén kényszerítve, most kiváló szükségük van. Így rendeztek nemrég a bengál lovasok Szuakin környékén egy lovasversenyt, melyről egy katonatisztat a jelen képek vázlatát készítette. Mivel a résztvevők általában hinduk, az ő ügyességüket s élénkségüket jellemző képet nem tartottuk feleslegesnek bemutatni.

A JÁRMOS DISZNÓK HAZÁJÁBÓL.

Egy uri ember erdélyi oláh fiut vitt fel inasul Budapestre. Kíváncsian várta, hogy minő benyomást fog tenni a mezők együgyű fiára a ragyogó fényes város. Más cselédekkel elküldtén a város legfényesebb pontjaira, mikor haza tért, kérde tőle:

— No, hát mit láttál?
— Jajajaj! — kiáltott a ficsor, — e már igazán nagy dolog! Ilyet csakugyan nem képzeltem álomban sem!

— Mi az te? — sürgeté az ur.
— Hát az, hogy két meg a kutyákra is öltözetet adnak.

Budapest fényéből, nagyságából őt csak a kutyák öltözete indította bámulatra.

En is ilyenzerűleg voltam, a mikor először utaztam Petrozsényen túl, az ország igazi szélén, az oláh Zsil völgyében: sok ideig mind csak a jármos disznókra tapadt bámulatom.

HUNYADMEGYEI OLÁHOK A ZSIL VÖLGYÉBŐL.

Az országos kiállításra készített fényképek után rajzolta Biczó Géza.

Igaz, hogy nincs is ott lánchid és Dunaraktár és akadémia palotája; de vannak ám kopár szirtek, zúgó fenyvesek, kristály folyó és még sok minden, a mit alább sorolok el.

A jármos disznók azonban ott nyargaltak minden felől az uton s a réteken és én olyat soha sem láttam.

Egy villa-alaku két águ fa, csakhogy sokkal rövidebb nyéllel, felülről vetve a disznó nyakába, alul pedig a két vége átfurva és átköve egy egyenes pálczával.

Ezzel a diszszel ékeskedik ott valamennyi disznó.

Hát ez már mitől jó?
Csak czifraság-e, mint a fővárosi pincsen a frakk, vagy valami komoly rendeltetése van?

Persze, hogy komoly rendeltetése van. A havasi ember szeszélyből és czifraság kedvéért nem csinál semmit; a mikor nem kénytelen dolgozni, akkor hever az isten ege alatt és álmodik ébren, szóval ki nem fejezhető üres látományokat.

Mielőtt azonban leheverne, egyebek közt a disznójának jármot farag, hogy ne bujhassék át az a kerítésen.

Persze, hogy az! De ki is látott ilyen sajátosság kerítéseket!

Szál deszkából van készítve valamennyi; de a deszkák oly gyéren állanak, hogy ember, állat átbújhatik közöttük.

Ez megint furcsa! De hát mért nem készítenek olyan kerítést, mint másutt? Miért nem rakják egymás mellé a deszkákat?

Ennek is meglesz az oka valószínűleg, mint a disznók jármának. Nezzük csak!

Az igaz, hogy különös falvak! De hát voltaképen hol is van a falu és hol van a mező, a határ?

Kunyhót látni mindenütt: az ut mentén s a hegyoldalokon mindkétfelől. Nehol 10—12 egymás mellett; nehol egyenkint, negyed, vagy félóra járásnyira egymástól.

Megyünk-megyünk jó darabig s mind csak

vel ütnek fel egy-egy deszka hosszában; azokat összekötözik guzzszal s közébe dugdoszák a munkabér fejében szerzett száldeszkákat, vagy az erdőről hozott fiatal fenyő- és nyirrudakat.

Arra is jó, hogy télen elégessék; tavaszszal aztán ujat csinálnak.

Szeget s egyáltalában vasat, a miért pénz kelene adni, nem találhatni sem a kerítésen, sem a házon.

A telkek egyes pontjain magukban álló nyír-, tölgy- vagy bikkfák hirdetik, hogy erdőtlől van elfoglalva a terület.

Azokra felrakják őszszel a téli takarmányt s úgy néznek ki akkor, mint valami gomba vagy nyelére állított esernyő, vagy krinolinos kisasszony, a ki féllábon áll.

Ha nyáron jár az ember eme vidéken, lát üde zöld füvet, kukoricaföldeket minden telken, sűrűn vetett és bokrosan mivel apró fajta kukoriczával és nyitott ajtókat mindenütt. Em-

ber nincs sehol, legfeljebb egy-egy aszkóros öreg, a ki nem bírt elmenni a havasig.

Ennek a vidéknek és a jármos disznóknak tulajdonosa végtelenül egyszerű, mondhatni nomád életű oláh.

Pár családnak a képét hű fénykép után bemutatjuk.

Annyira még nem mentek, hogy csizmára költsenek; bockorban jár az asszonya is, a mikor nem meztőláb. Pedig egy részük oly szép, hogy a selyempapucs sem sirna le a lábáról.

Kenyeret nem esznek soha, de egyáltalában soha.

Buzájok nem terem, de nem is értenek a megszüetéshez. Megtörtént valamelyik inséges esztendőben, hogy a kormány buzát osztatott ki közöttük. Ők aztán egytől-egyet elvitték 8—10 mérföldnyire a hátszegi vásárra, ott eladták és kukoriczát vettek az árán.

Sokszor törtém a fejemet azon, hogy ennek a népnek az elődei mivel élhettek akkor, a mikor még sem a burgonya, sem a törökbuza, sem a

BUDAPEST, KOTZÓ PÁL üllői ut 18. sz. Tessék megtekinteni gépraktáromat! nem család külsejű fényezett „kiállítás gépek”, hanem eladási szánt gépek vannak felállítva. !!Különös figyelemre méltók!! R. GARRETT & SON compound gőzmozgonyai 40% tüzelőanyag takarítással. Leszállított árak.

A vidéki származású fűrdő-vendéglés urak különös figyelmébe ajánlom hirdetésemem. GÉCZY FERENCZ első budapesti 2039 élő és tisztított baromfi-, tojás- és vadász-árú csarnoka Budapest, IV., Duna-utca 10. sz. az „arany fűzshoz” ajánl az evadri szép idei fiatal kacsát, libát, poulardokat, vadból: őzet, sikát és nyír-fajd-kakásokat és egyéb szíson-vadát, naponla friss ludmáj, idei libaszir ületekben kapható legújanyosabb ár mellett. — Tojás (friss) átnezett jótállás mellett. A vásárló közönség kényelmére piac-elárusító állványokat állítottam fel a IV. kerületben: Deák Ferencz-tér és a VII. kerületben: Hunyady-tér. Vidéki megrendelések utánvétel mellett pontosan eszközöltetnek.

Magyarhon első, legnagyobb és legjobb hírnevű óráziate. BRAUSWETTER JÁNOS SZEGEDEN cs. kir. és m. kir. szab. chronometer és műórás, főállalója az első egyedüli kules nélkül fől-huzható remontoir inga-órának stb. stb. London 1871. Kezdemény 1872. Bécs 1873. Újvidék 1875. Szeged 1876. Páris 1877. Székesszék 1879. Levélbeli megkeresésekre pontosan válaszolatlak. Képes árjegyek bérmentve. Javítások pont. eszközöltetlek. Magyarhon első, legnagyobb és legjobb hírnevű óráziate.

Biztosítás jégkár ellen. MAGYAR-FRANCZIA BIZTOSÍTÓ RÉSZVÉNY-TÁRSASÁG Budapest. Igazgatósági helyiség: IV. ker. városháztér 1. Befizetett alaptőke 4,000,000.— aranyban. Tartalék alapok 4,490,160.79. A gazdaközönség figyelmébe ajánlatik a rendkívül előnyös mezőgazdasági általánybiztosítás nemkülönben a jégbiztosítás, melynek csak a társaság által alkalmazott különösen kedvező feltételek (50% feltételek díjengedmény, 6 évi biztosítással egy ingyen év stb.) nyujtatnak. Kisorsolással egybekötött életbiztosítás.

Nyári lakokba. Fagyalkészítő receptekkel 12 adagra. Vajkészítő fogas hajtókerékkel 50 11.50 16.50 4.50-6.50. Vajtányérok fedővel 1-5 ft. Száza készletek 40 kr.—3 ft. Ezret és eljártat 8-10 frtg. Szodony felborított legyek ellen 40 kr.—1.80 Kenyérkosarak nád 61 80 kr. Palacszkagazok 10-60 kr. Bor és savanyusav-hűtők 1.5-2.75. Tartós hordozók 65-85 kr. Járókat hordozókat az italok meg-műlése ellen 1 ft. Kézi palacszkagazoló 1.40. Pinczetek 3, 5, 8 üvegű 6.75-15 frtg. Kerti japáni nap-nyók 1-3-15 frtg. Kezi gyertyatartó 1-3 ft. Kézi székkel kényelmes négyzetű ülésel, lapozó székkel, 7-3 frtg. Játékasztal rövid posztóval bevonva, apona összetéve könnyen macával vihni ányékba, 1 ft. Felkötés 50 50. Időjárás hárs ké székkel 1.50. Időjárás hárs ké székkel 1.50. Biztonsági lánc ajtókra 0 1-1.50. Dr. Fevre párisi szodavíz-készítő gépek raktára. Az egész cég fentartásához tiszta üdítő szodavizet nyernik könnyű bándésóddal. 2 4 6 8 10 mészelyes 7-10-12-14 50 11-11-11. A gépben perzsgó italokat, limonádét stb. is készíthet. Legjobb horkó és sroda egy c o mag 2 ft. Bogár, féreg, egér, patányirtó szerel. Svábogirtó kárpát por 20-40 kr. Szunyog- és más rovarcsípés elleni szer 50 kr. Angol tyúkcsirkák 12 drb 24-60 kr. Erdőgyermek-kocsi emyóvel 7-16 frtg. Gyermek-kocsi, egyrészes mind bicikl 13-18 frtg. Önműködő szeptató üveg 1 ft. Angol foggyógyók a fogakat elő-mozdíják 3 ft. Iregateur anyaméh-fecskendő 3 ft. A lovet-fecskendő 3 ft. Villanyos késszűlő 6-10 frtg. Ágybani betéreknek ércz virelő dény 4 ft. Rugany lép-pá n ik 4 50-10 frtg. Betegeket hordozó gurtni 5.00. Gyorsforraló 1 50-2 frtg. Indiai hinta-ágyak 3 ft. Kézi kővé fa, vagy vaslécczel léfészthető 11, 14, 25 ft Accordeon tremolo concob-harmonika trombitadar- és magtónoktással, kik közt: nem önműködő 7 ft. Acólhárfá hírfedre, szel furvsa által kellemes hangot ad 5 forint. Mulattatásul és a test edzésére. Tornaszerek: Má-szóköli 5 90. Kővé késszó 4 ft. Trapéz sáddal 7 50. Trapez karkéssel 1 0 Gyermek-hnta 5 50-9 frtg. Mind a ajtó kővé alkalmaszható er s nyujtó-rúd felszerelve 7 ft. Lejjis tornakészlettel lakóval és ú-rikka 13 ft. Tornakészlet párja 1 3. Két vivőkészlet 23 50. Athlétabot dílyos, 2 ft. Börel bevonva 5 ft. Léggel töltött késszó-évek 8-10 frtg. U-aszó-évek parafá 6 7 ft. An oi Croquet-játék 10-25 frtg. Angol Lawn-Tennis-játék 25-7 frtg. Gummi-labdák 2-1-1 50. Labda-dová társ is játék 1 0-3 frtg. Párja Toll-labdák hozzá 2 kr. drb. Karika-játék 12 pár 1 80. Bozaindító-szalencia rovar-gyűjtővel 1 50-2 frtg. Lepte-ógo hálók 35-70 kr. Ujj Amerikai Jockey, vagyis k t t fogazt gyer-meknek nagy örömet szerez 6 ft. Háromkerékű erős volleped 10, 12, 14 ft. Híttelők 4 50-7 frtg. Kári eszközök gyermeknek 1 ft. 1 50-3 50-ig.

Elismerő és hálanyilatkozat. Tekintetes Fáczányi Ármin gyógyszerész urnak Budapest, Kőbányán. Nem mulaszthatom el és kötelességemnek tartom, hogy tekintetes urnak pár sor írással ez uton is köszönetemet ne fejezzem ki, mivel nóm már most leg-jobb egészségnek örvend és azt mind csak is tekintetes ur által készített gyógy-hatású édes mustárja adta nekem vissza a sir széléről a kedves nőmet, mert e idigi gyógyítás számtalan gyógyszerék öt éven át való felhasználása eredmény nélküli volt: tekintetes ur édes mustárja pedig csodálatos módon 14 nap alatt tökéletes egészségét és oly életvidorságot adott, hogy mind kettőnkét örökre legnagyobb hála-ra lekötölezett, miért is fogadja tekint. ur érte mind kettőnkét szívbeli kö-szönetünket és tartsa meg a jó lsten még számos éveken át legjobb egészségben, hogy még több ily hasonló szenvedőkön segíthessen. Megjegyzendő, hogy kiténdő hatású édes mustárját ajánlottam az öveggy méltóságos gróf Keglevics Gáborné kertészének, aki hasonló bajban szenvedett mint nóm, roppant nagy köhögésben, oldal- és szívszurásban, — baloldalon soha nem feketett és uram — 14 nap alatt szinte tökéletesen felépült pedig már hat hétig ágyban fekvő beteg volt s nem volt semmi reménye az élethez, tek. ur édes mustárja pedig csodálatos egész-séget kölcsönözött neki, amelyből csakis négy üveggel használt el, 6 hasonlókép legnagyobb hála-ral tartozik tek. urnak és legnagyobb köszönetét fejezi ki. — A harmadik megrendeléseim szintén négy üveg volt, amit a nagykátai fuvószkerkezeti magyar szenécsk primásra részre meghozattam s már azt az eredményt mutatja a mustár, hogy a beteg szinte rövid idő alatt felgyógyul betegségéből, mivel a nagy köhögése 24 óra alatt már teljesen csökkent. Kedves nóm és a kertész ur oly kövér lett, hogy mindenki bámulja őket és csodálkozik, hogy mi lett a két betegből, akiknek életéhez már nem volt többé reményesg. Mindezek után fogadja a tek. ur hálás köszönetünket, maradunk alázatos tisztelője és örökké lekötölezettje. — Kelt Nagy-Kátán 1885. február hó 23-án. Kiss Lajos s. k. és Kiss Lajos neje gé,ész oklevel-szülészné.

Próba-megrendeléshez 850 ábrával ellátott árjegyzéket mellékel, meg nem felelő tárgyakat visszavesz. KERTÉSZ TÓDOR Budapest, Dorottya-utca 1-6 sz. a „Magyar Király” szálloda át leneben. Legjobb ajánlatra érdemes a híres dr. Forti-féle sebtapasz. Ezen, gyógyhatása folytán a legszelebb kör-ben jelesen ismert és sokszorosan kipróbált sebtapasz osztaló, érlelő hatása következtében, egye-sülve fájdalomcsillapító tulajdonságával, megie-pően gyors és gyökeres gyógyítást eredményez minden nemű bármiként keletkezett sebeknek, daganatok, sérülések (zúzódásoknak), gyla-dások és koményedéseknek. Nem kevésbbé gyógyulást szerez a legkülönmű egyéb, a használati utasításban kimerítően felsorolt betegsé-gekben. Kiváltképen pedig nem eléggé ajánlható a női mellnek a gyermek-elválasztás alkalmával előforduló gyulladásnál vagy megkeményedésnél. — Egy csomag ára használati utasítással: kizből 50 kr., nagyobb 1 ft., postán küldve szállítólevél- és csomagolásiért 10 kral több. Csak 1 ftos csomagok szállítatlak. Valódi minőségben kapható Budapesten: Török József ur gyógyszer-tár-ban, VI. ker., király-utca 12. szám alatt, valamint a legtöbb más fővárosi gyógy-szertárban is: ugyszintén Magyarország valamennyi nagyobb gyógyszer-tárban; Bőcsben: bold. dr. Girtler József gyógyszer-tárban, Freung 7; Scharrer Konrad gyógyszer-tárban az arany kereszthez, VII., Mariahilferstrasse 72; továbbá Fritz G. és R., Bräunerstrasse 5. Prágában: Fürst J. gyógyszer-tárban, Schil-lingsgasse, Grázban: Nedwed A., gyógyszer. Murplatz. Triestben: Pracemarer Antonio gyógyszer. ezeltt Rocca P., a két szerecsenhez, fő-tér. Jászvároson: Engel J. gyógyszer. — Megrendelések az összeg beküldése vagy utánvétel mellett pontosan teljesítetnek. — A készítő czime: Budapest, I., vár, Nándor-utca 3. sz.

VASÁRNAPI UJSÁG

24-ik szám. 1885. BUDAPEST, JUNIUS 14. XXXII. ÉVFOLYAM.

SZÁSZ DOMOKOS, ERDÉLYI REFORMÁTUS PÜSPÖK. NEVEZETES napja volt az erdélyi reformált egyháznak ez év május hó 29-ike. Ekkor elevenült meg újra egy több, mint más-fél évszázad óta alvó nevezetes joga, a püspök-választás. Nem mintha a mondott idő alatt is nem vá-lasztott volna püspököt, hanem a választás nem volt tiszta, nem valóságos, mert a püspöki szék lényegében örökös útján töltetett be, a minek okait Erdély sajtáságos politikai viszonyaiban találjuk. Erdélyben a fejedelmek korában a református vallás, ugy szólván, uralkodó vallás volt. E felekezethez tartozott a fejedelem, ennek hi-tét vallották az állam előkelő méltóságai, a tár-sadalom vagyonosabb, értelmesebb eleme. Az egyház fejét, a püspököt szabadon válasz-tották, de hogy tisztét gyakorolhassa, fejedelmi megerősítéssel kellett birnia. S mert a fejedelem tanácsában hely és szó illette meg, mint házi lelkész és tanácsos az udvar körében tar-tózkodott: a megerősítéskor hűségi esküt kel-tett tennie a fejedelem kezébe. Midőn Erdély állami függetlenségét elveszt-vén, a Habsburg-ház jogara alá került, viszonyai nemcsak politikai, de egyházi tekintetben is lényegesen megváltoztak. A Leopoldinum dip-loma gyökeres átalakulást hozott: a római katolikus püspökség Gyula-Fehérvárt vissza-állították, a protestantizmus talajt vissztett, a helvetica confessio megszűnt lenni államval-lás, püspöke megszűnt lenni a korona taná-csosa. A protestantizmusnak önvédelemre kellett szoritkoznia s tette azt hosszú időn keresztül a passzív ellenállás annyiszor hatályosnak bizo-nyult eszközeivel. A fejedelmi jog, a választott püspököt állásá-ban megerősíteni, veszedelmessé vált a megvál-tozott viszonyok között. Felni lehetett, hogy az abszolút és protestáns-ellenes hatalom érvé-nyesíteni fogja ellenséges indulatát a püspök-választásnál s az egyház kebelén belül tá-madja meg az autonomiát. Ez aggodalmat sok azonkori jelenség tüntette föl nagyon is indo-koltmak. Eveszedelem ellenében óvszerről kellett gondoskodni. Ekkor hozatott az a határozat, mely szerint az egyházi főjegyző jövőre szaba-don választatik, s örökös útján az így válasz-

SZÁSZ DOMOKOS, AZ ERDÉLYI REF. EGYHÁZKERÜLET PÜSPÖKE.